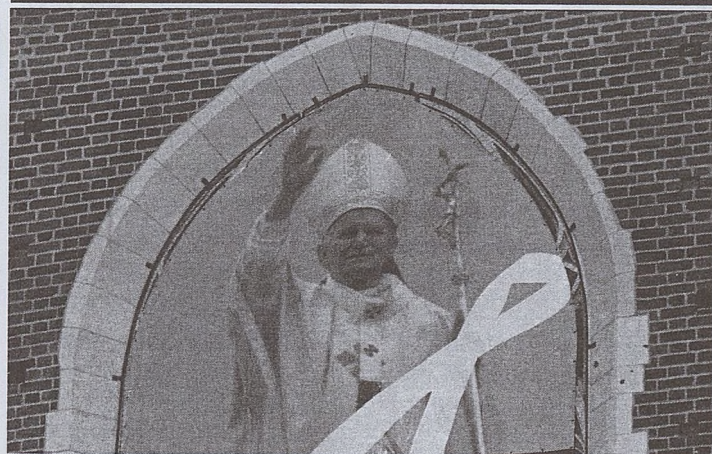

TYGODNIK SALWATORSKI

01.04.07 r. ● PISMO PARAFII NAJSWIĘTSZEGO SALWATORA W KRAKOWIE ● NR 13 (641) 1 ● Rok 14

2 kwietnia 2007 Obchody drugiej rocznicy śmierci Ojca Świętego Jana Pawła II

„A przecież nie cały umieram, to co we mnie niezniszczalne trwa!” - jakże wymownie brzmią dziś te słowa, zapisane przez Jana Pawła II w „Tryptyku rzymskim”! W najbliższym czasie znów będziemy wracać do dni bólu i solidarności, miłości i nadziei, do tych dni, które gromadziły nas w domach i kościołach, przy oknie na Franciszkańskiej i w łagiewnickim Sanktuarium, przy cierpiącym i umierającym Papieżu. 2 kwietnia miną dwa lata od Jego przejścia do Domu Ojca. Dwa lata, które pokazały, że Sługa Boży Jan Paweł Wielki "teraz staje twarzą w twarz z Tym, który jest" ("Tryptyk rzymski"), a dziedzictwo Jego życia i nauczania trwa w nas. Świadczy o tym proces beatyfikacyjny i kanonizacyjny, którego etap diecezjalny zakończy się właśnie 2 kwietnia. Gorąco zachęcamy - bądźmy w tych dniach znów razem!”

ks. kard. Stanisław Dziwisz

Program uroczystości podajemy na stronie 3.

PIOTR TUMIDAJSKI (2)

Dziś Niedziela Palmowa

Niedziela Palmowa rozpoczyna się
WIELKI TYDZIEŃ.

* Poświęcenie palm i procesja upamiętniająca wjazd Chrystusa Pana do Jerozolimy na Mszy św. o godz. 10.30, a po niej konkurs dla dzieci na najpiękniejszą palmę.

* Wspólnota "Wiara i Światło" rozprawdza przed kościołem wykonane przez siebie palmy, natomiast przedstawiciele Caritasu rozprawdają "Chlebki miłości". Datki złożone przy tej okazji przeznaczone są na ich działalność.

* W niedzielę 1 kwietnia ostatnie "Gorzkie Żale" o godz. 18.00.

Od Wielkiego Czwartku rozpoczyna się Święte Triduum Paschalne. W ciągu tych trzech wielkich dni w kościele rano nie będzie żadnych nabożeństw. Wieczorna liturgia Wielkiego Czwartku, Wielkiego Piątku i Wielkiej Soboty rozpocznie się o godz. 18.00. Szczegóły w ogłoszeniach parafialnych na str. 6

Wielka Środa

Usłyszeliśmy głos – Matki stroskanej
Osamotnionej – czekającej co dzień
Na powrót – Syna
Jej serce – drażnyły
Krople – w Oliwnym wylanym Ogrodzie
Krwi

Za nas wszystkich – jej Syna – Jednego
Czuliśmy niemal – zdrętwienie Jej ciała
Gdy na Gólgocie – półprzytomnie stała
Jakby konając razem – w Krzyża Męcę
Z Synem – co kiedyś jej tulily ręce
Dziecko Maleńkie – Zbawiciela świata
W ciszy Kościoła – jakby na Kalwarii
Staliśmy zgrozą przejęci – przy Marii
Każdy się modlił – głos sumienia budził
Miłością łączył – serca wszystkich ludzi
Bóg nim obdarzył – tak hojnie człowieka
Bóg na modlitwę – tego głosu czekał
Wszak – rzucił talent
Ktoś podniósł – szczęśliwy...

Iwa Korsak-Sabuda

Droga Krzyżowa (5)**Będą patrzeć na Tego, którego przebodli****Stacja XIV****Jezus do grobu złożony.**

*Kłaniamy Ci się, Panie Jezu Chryste, i błogosławimy Tobie.
Żeś przez krzyż i mękę swoją świat odkupić raczył.*

Z Ewangelii według św. Łukasza (23,50-54):

„Był tam człowiek dobry i sprawiedliwy, imieniem Józef, członek Wysokiej Rady. (...)

On to udał się do Piłata i poprosił o ciało Jezusa. Zdjął je z krzyża, owinał w płótno i złożył w grobie, wykutym w skale, w którym nikt jeszcze nie był pochowany. Był to dzień Przygotowania i szabat się rozjaśniał.”

ROZWAŻANIE

Człowieczeństwo Syna Bożego,
niehumanitarne okrucieństwo Golgoty,
cierpienia baranka na rzeź prowadzonego,
krwawa Ofiara Krzyża,
potęgowana dramatem bólu śmierć Boga,
a teraz – opłakiwanie tego wszystkiego
i czyniony z pośpiechem Jego pogrzeb.

Wszystko to dokonało się po to,
aby pokonać tego,
który dzierżył władzę nad śmiercią, to jest diabła (Hbr 2,14).
aby zniszczyć ostatniego wroga człowieka,
samą śmierć (1 Kor 15, 26),
aby rzucić światło na życie i nieśmiertelność (2 Tym 1,10),
aby głosić dobrą nowinę
duchom zamkniętym w więzieniu (1 Pt 3,19).

Otchłań grobu i cudowne spotkanie.

Pierwszy i ostatni Adam –

obaj do siebie podobni,
lecz obaj od siebie daleko:
przepaść oddali między nimi uczynił grzech.

Teraz się rozpoznali.

Pierwszy z nich odnajduje własny obraz
w tym, który miał kiedyś nadejść,
aby wyzwolić go wraz z całym
potomstwem (Rdz 1, 26).

Ten dzień właśnie nadszedł:

Bóg zstąpił do otchłani,
Chrystus przekroczył jej bramy,
by sprawiedliwych wprowadzić do Raju,
by uczestniczyli w uciesze Baranka,
by oglądali Boży Majestat
by się na wieki radowali.

Od tej chwili

każdy umarły może uczestniczyć
w wiecznej radości:
w życiu Ojca przez Syna
w Duchu Świętym.

MODLITWA

Jezu, Ty przez swoją mękę
i śmierć na krzyżu
zładziłeś nasze grzechy,
pojednałeś nas z Ojcem,

obdarzyłeś życiem wiecznym i wezwałeś,
byśmy zasiedli na wyżynach niebieskich wraz z Tobą (Ef 2,4-6).

Dobry Pasterzu, który znasz swoje owce,
prowadź nas na zielone pastwiska i nad wody spokojne,
weź nas za rękę,
gdy będziemy przekraczali ciemną dolinę śmierci (Ps 23, 2-4),
abyśmy byli z Tobą,
by podziwiać w wieczności Twoją chwałę (J 17, 24).

Jezu Chryste,

Twoje ciało owinięto prześcieradłem i złożono w grobie,
teraz oczekujesz, że wraz z odwalonym kamieniem,
cisza spowijająca ziemię –
owo milczenie śmierci –
zostanie przerwane i rozbrzmi radością wiekuistego alleluja!

Zmartwychwstały Panie,

Tobie cześć i chwała na wieki.

Amen.

*Kiedy umrze moje ciało
obleczona wiecznością
dusza niech osiągnie raj.
Amen.*

*Quando corpus morietur,
fac ut anima donetur
paradisi gloria.
Amen.*

(Sekwencja Jakuba z Todi z XIII w., muz. z XVII w.).

Zakończenie

1. Nadeszła godzina!

Godzina Syna Człowieczego.

Każdy z nas ma udział w tej Jego godzinie.

Godzinie męki, cierpienia i śmierci Boga – Człowieka.

Godzinie, w której dokonało się dzieło zbawienia,
dzieło naszego odkupienia.

Każdy z nas zanurza się w tej godzinie

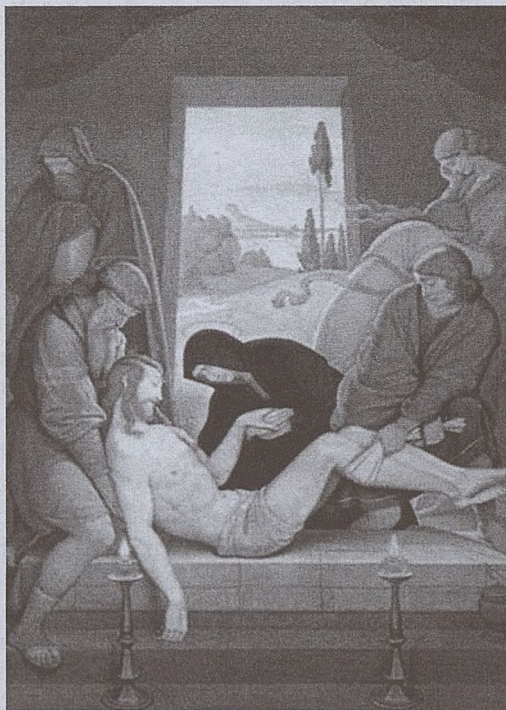
i w niej uczestniczy,
kiedy wstępuje na ślady Chrystusowej
męki,
kiedy idzie Krzyżową Drogą Zbawiciela,
by stanąć pod krzyżem,
do którego Go przybito,
aby mocą władzy
udzielonej Mu przez Ojca nad
każdym człowiekiem,
dał życie wszystkim,
którzy zostali Mu powierzeni (por. J 17, 2).

2. Nadeszła godzina krzyża!

„Godzina, by przeszedł z tego świata do
Ojca” (J 13, 1).

Godzina rozdzierającego cierpienia
Syna Bożego.

Cierpienia, które ciągle nas wzrusza
i przejmuje,
które mimo upływu wieków historii
nadal jest żywe,
wprawia nas w zadumę,
daje do myślenia i pobudza refleksji.

Fredrich Overbeck (1789-1869)
Muzea Watykańskie

To z kolei powoduje w nas przemianę i skłania do nawrócenia.

Właśnie na tę godzinę,
Syn Boży stał się Człowiekiem.
Dla tej godziny przyszedł na świat,
by jako jeden za nas oddać swoje życie.
Oto godzina Ofiary,
godzina objawienia się nieskończonej miłości.

3. „Nadeszła godzina,
aby został otoczony chwałą Syn Człowieczy”
(J 12, 23).

Nadeszła godzina wielkiego daru.
Tego daru, jaki każdy z nas otrzymał od Boga –
daru Jego miłości.

Miłości silniejszej niż śmierć!
Miłości wykraczającej za grób!
Za ten dany nam dar Ojca dziękujemy teraz,
Stojąc pod krzyżem Jego Syna
i wpatrując się w Tego,
którego przebili (J 19, 37),

Pograżeni tą godziną krzyża,
oddajemy chwałę Bogu Ojcu,
który nawet własnego Syna nie oszczędził,
ale Go za nas wszystkich wydał (Rz 8, 32).

Oddajemy też chwałę
Jednorodzonemu Synowi,
który „uniżył samego siebie,
stając się posłusznym aż do śmierci,
i to śmierci krzyżowej” (Flp 2, 7-8).

Chwałę oddajemy również
Duchowi Tego,
który wskrzesił z martwych Jezusa,
a teraz czyniąc z naszych serc
swoją przybytek
mieszka w nich,
aby przywrócić do życia
nasze śmiertelne ciała (Rz 8, 11).

4. Niech ta godzina, która nadeszła –
godzina Krzyża,
godzina Ofiary Golgoty,
godzina Syna Człowieczego,
którą przeżywamy idąc
śladami męki Odkupiciela
i niosąc krzyż naszego zbawienia –
pozostaje w naszych umysłach i sercach
jako godzina miłosierdzia i miłości.

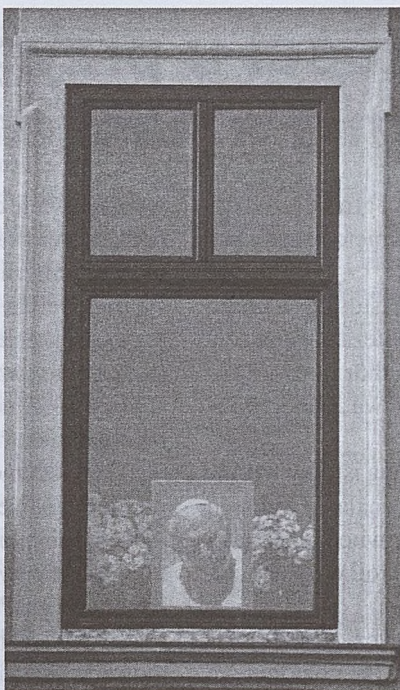
Miłosierna mocą tej miłości,
niech je przemienia, przekształca,
przeobraża,
niech w nich wypala swe niezatarte znamię.

Tajemnica Krzyżowej Drogi Boga,
niech będzie dla każdego z nas
niewyczerpanym źródłem nadziei.
Niech zawsze nas pociesza i umacnia –
także wtedy, gdy nadejdzie i nasza godzina.

5. Nadeszła godzina odkupienia!
Wysławiamy Odkupiciela!

Nadeszła godzina zmartwychwstania!
Uwielbiamy Zmartwychwstałego!
Amen.

ks. Krzysztof Biros

Obchody Rocznicy Śmierci Ojca Świętego Jana Pawła II 2 kwietnia 2007

PROGRAM UROCZYSTOŚCI:

31 marca o godz. 17.00 (sobota)
w siedzibie Centrum Jana Pawła II "Nie lekajcie się!" przy ul. Kanoniczej 18 zostanie otwarta wystawa fotografów Agencji France Presse, zatytułowana "Szukałem Was, a teraz przysłuchajcie się do mnie", dokumentująca spotkania Ojca Świętego z młodzieżą całego świata.

2 kwietnia (poniedziałek)

O godz. 10.00 w siedzibie Centrum Jana Pawła II przy ul. Kanoniczej 18 odbędzie się debata obywatelska Pro Publico Bono: "Społeczeństwo obywatelskie - wspólnotą odpowiedzialności".

O godz. 12.30 - Spotkanie Miast Papieskich - Centrum JP II, ul. Kanonicza 18
Referaty:

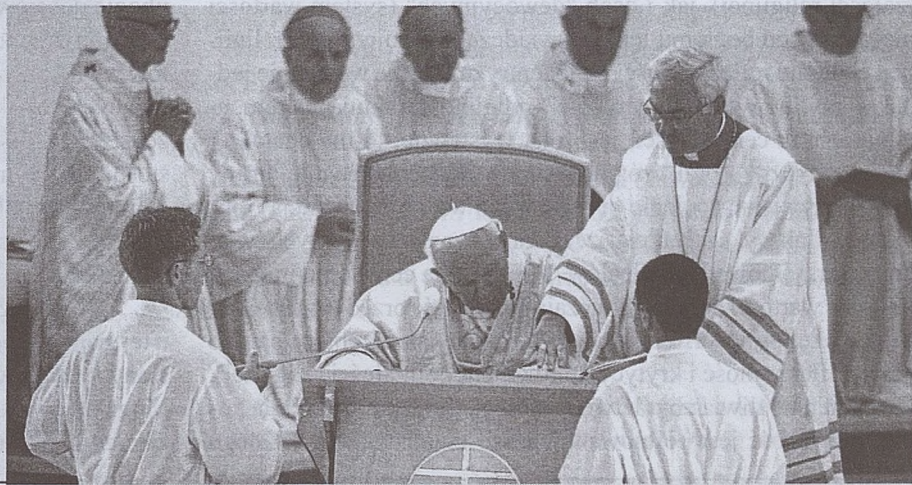
1. Zagrożenie rodziny zagrożeniem cywilizacji - na kanwie myśli Jana Pawła II prof. Franciszek Adamski.
2. Koncepcja wychowania św. Urszuli Ledóchowskiej w świetle nauczania Jana Pawła II prof. Katarzyna Olbrycht.
3. Pedagogia Jana Pawła II w działaniu, Tomasz Bilicki.
4. Realizujemy się najpełniej, jeśli potrafimy żyć dla innych - program wychowawczy Gimnazjum nr 1 im. Ks. Jana Twardowskiego w Brzeszczach.

O godz. 17.00 w kościele św. św. Piotra i Pawła przy ul. Grodzkiej w Krakowie zostanie odprawiona Msza św. o kanonizację Jana Pawła II, której będzie przewodniczył ks. biskup Józef Guzdek.

O godz. 19.00 na Rynku Głównym usłyszymy słynne oratorium "Tu es Petrus"
autor: Zbigniew Książek

kompozytor i dyrygent: Piotr Rubik
soliści: Joanna Sowińska, Olga Szomańska, Małgorzata Markiewicz, Janusz Radek, Przemysław Branny, Maciej Miecznikowski, Igor Michalski
Chór Instytutu Edukacji Muzycznej Akademii Świętokrzyskiej
Chór Kameralny Fermata, przygotowanie chóru: Ewa Robak
Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Świętokrzyskiej im. Oskara Kolberga w Kielcach

O godz. 21.30 pod Papieskim Oknem na Franciszkańskiej 3, będziemy dziękować Bogu za to, że dał Kościołowi i światu Sługę Bożego Jana Pawła II, że mogliśmy być razem w godzinie Jego odejścia do Domu Ojca.

Preferencje wartości u przygotowujących się do bierzmowania a nasilenie lęku (cz. III)

Na podstawie przeprowadzonych badań w grupie młodzieży przygotowującej się do bierzmowania wysunięte zostały poniższe tezy:

1. Nasilenie poziomu niepokoju wpływa istotnie na preferencje wartości we wszystkich wymiarach - hipoteza nie znalazła żadnego potwierdzenia. Ujawnia to, że w przypadku zarówno kobiet, jak i mężczyzn poziom niepokoju nie odgrywa żadnej roli w dynamizowaniu preferencji wartości,

2. Wszystkie aspekty niepokoju wywierają istotny wpływ na preferencje wartości - hipoteza również nie znalazła żadnego potwierdzenia. Oznacza to, że w przypadku zarówno kobiet, jak i mężczyzn poziom niepokoju nie odgrywa żadnej roli w dynamizowaniu preferencji wartości.

Wydaje się, że postawiony problem badawczy został w dużej mierze rozstrzygnięty. Zaprzeczono bowiem, że poziom lęku jest czynnikiem kluczowym w modyfikowaniu struktur wartości. Nie potwierdziły się założenia psychoanalityczne dotyczące istotnej roli lęków w strukturu warstwy aksjologicznej człowieka. Potwierdzono tym samym założenia teoretyczne innych kierunków i modeli psychologicznych. Wydaje się więc, że w istocie potrzeby ludzkie mogą być kształtowane - zgodnie z założeniami psychoanalitycznymi - przez popędy i instynkty ludzkie, ale nie wartości. Ujawniono, że preferencja wartości religijnych nie wywiera żadnego wpływu na poziom lęków (wyjątek stanowi jedna grupa osób tzw. Naukowców - osób o refleksyjnym charakterze). Można więc powiedzieć, że wyniki te nie są zgodne z twierdzeniami dotyczącymi copingu religijnego, czyli pozytywnej roli religijności w radzeniu sobie z trudnościami życiowymi, które wywołują reakcje lękowe. Ten brak potwierdzenia wynika zapewne stąd, że badaną próbką osób była młodzież, która nie ceni religijności (oczywiście bardzo subiektywnie pojmowanej - założenia zastosowanego narzędzia badawczego) a więc nie może ona w ich życiu odgrywać ważnej roli stabilizującej.

Osoby, które raczej nie cenią sobie duchowości i religijności (u dziewcząt wartości religijne są przeciętnie cenione i zajmują miejsce czwarte a u mężczyzn są nisko cenione i zajmują miejsce przedostatnie, tj. piąte, ponadto grupa ceniąca najbardziej wartości religijne stanowi około 30% ogółu badanych osób) mogą funkcjonować w sposób relatywnie dojrzały. Widoczne jest to zarówno w przypadku "naukowców" (nie lęk wpływa na wartości, a wartości wpływają na - a w tym przypadku osłabiają - lęk, cenienie refleksyjności i allocentryzmu tj. głównych wyznaczników dojrzałości religijnej), jak i osób "dewocyjnych" (system wartości niezależny od poziomu lęków, świadczące o dojrzałości religijnej, cenienie refleksyjności i allocentryzmu). Nie występuje jednak u "użytecznych pragmatyków" (religijność traktują instrumentalnie - brak centralności, jeśli ona występuje, to ma charakter mało krytyczny - brak zróżnicowania). Występujące u tej grupy młodzieży niskie ceniowanie (u niektórych wręcz deprecjacja) religijności - jak wykazały niniejsze badania - wynika z pewnych świadomości przyjmowanych ideałów. Młodzież ta ceni sobie inne niż religijne wartości, które wykluczają możliwość przedwczesnej akceptacji religijności: zarówno mężczyźni, jak i kobiety bardzo cenią refleksyjność i krytycyzm (element dojrzałości religijnej), która uniemożliwia zbyt łatwe znajdowanie odpowiedzi; dla kobiet religijność jest pojmowana bardzo idealistycznie i dlatego

wymaga wiele czasu na jej afirmację; u mężczyzn wartości religijne są skorelowane negatywnie z preferowanymi wartościami teoretycznymi, i dlatego jeszcze bardziej utrudniają szybką weryfikację trudnych twierdzeń religijnych. Ponieważ młodzież ta znajduje się w okresie trudnych i dramatycznych zmagania o tożsamość (niezrównoważenie emocjonalne, napięcie psychiczne), dlatego sprawy religijne, które orientują wszystko wokół absolutu, nie są im obce, ale utrudniają im szybkie znalezienie celu poszukiwań.

Podsumowując, należy stwierdzić, że wprawdzie badana próbka młodzieży nie ceni sobie religijności (udowodniony nasilony krytycyzm u mężczyzn, a nasilony idealizm u kobiet) i w swojej części z przyczyn konformistycznych ("wszyscy idą, to ja też") i użytecznych ("bierzmowanie jest potrzebne, aby móc w przyszłości zawrzeć małżeństwo") podejmuje trud przygotowania do bierzmowania, to jednak gdzieś w głębi jej marzeń tkwi przekonanie, że jest jakaś "idealna religijność i rzeczywistość absolutna", która przewyższa nieskończenie to, co teraz można doświadczyć i zobaczyć we własnym Kościele. W tej grupie młodzieży tkwią bowiem - jak zdają się mówić wyniki niniejszych badań - bardzo duże pokłady dojrzałości religijnej i dlatego nie należy zaprzepaścić tej okazji do odsłonięcia tych najpiękniejszych jej aspektów, tkwiących bardzo głęboko, nieraz niedostępnych świadomości.

Należy stwierdzić, że młodzież ta ma zdecydowanie określony światopogląd (świadomie przyjmowana struktura wartości o zróżnicowanych kształtach), dlatego nie można wobec niej stosować jednej metody dowodzenia i postępowania (te same słowa i te same działania wobec różnych grup osób), oraz schematycznych metod przekonywania ("Takie jest nauczanie Kościoła", "Musisz przychodzić na nabożeństwa, bo nie pójdziesz do bierzmowania"). Ponieważ młodzież ta ceni sobie bardzo krytycyzm i obiektywizm (preferencja wartości teoretycznych), a w związku z wiekiem adolescencji ze skłonnościami do hiperkrytycyzmu, to prezentacja uproszczonej i zbanalizowanej wersji religijności zdaje się nie przystawać do ich idealnych wyobrażeń. Raczej powinien być dialog oparty o zrozumienie różnych punktów widzenia. Jak twierdzą niektórzy uczeni, model katechezy dyrektywnej i mentorskiej, w której katechizowany jest biernym odbiorcą, nie jest zgodny z zasadami personalizmu chrześcijańskiego.

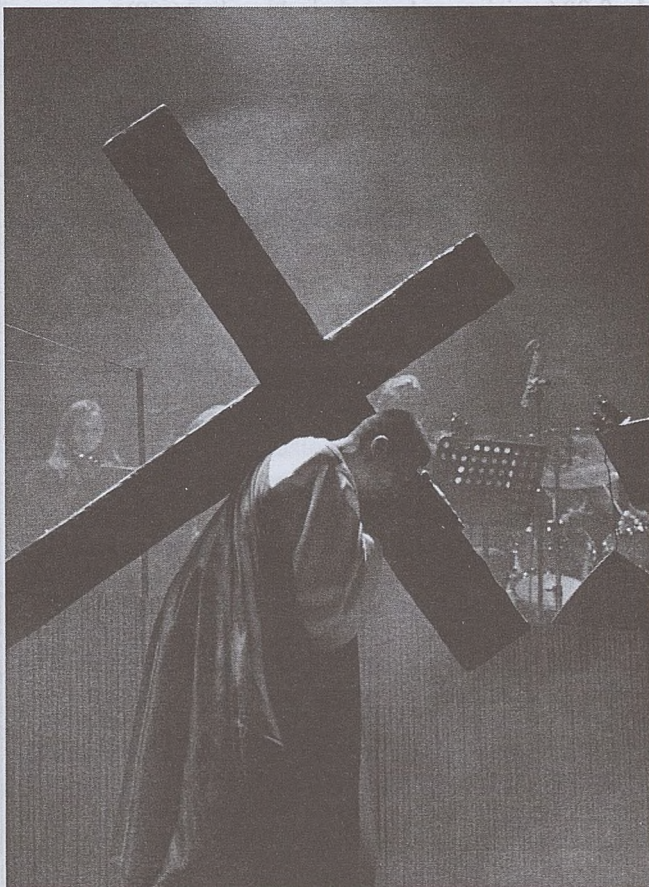
Wyniki niniejszych badań ujawniły, że badana młodzież jest przewrażliwiona i niestabilna emocjonalnie, w związku z tym niejednokrotnie może być agresywna w swoich reakcjach (wysokie nasilenie niektórych lęków). Dlatego należy przygotować się na ubogie ilościowo - choć by się chciało inaczej - powolne i o zróżnicowanym przebiegu zmiany. Uzyskanie spektakularnych efektów w tym przypadku jest raczej niemożliwe (duża liczba przystępujących do sakramentów, systematyczne uczęszczanie na nabożeństwa, wzrost dojrzałości, nawrócenia, itd.). Chyba, że się zastosuje różne metody przyspieszania rozwojowego. Jednak podejmowanie takich metod wobec osób o niestabilnej i lękowej strukturze osobowości może podpadać pod zarzut manipulacji i nadużycia.

W związku z występowaniem wysokich wskaźników lęku u tej grupy młodzieży, można przewidywać występowanie określonych zachowań z ich strony (metod radzenia sobie ze stresem). Mogą pojawić się próby "wciągania" opiekunów w mechanizmy zależnościowe (lęklivość i bezradność ujawniająca się w adepce

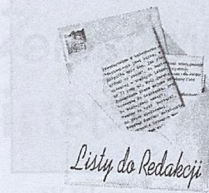
bierzmowania wywołuje reakcje przeciwprzeniesieniową u prowadzącego w postaci jego nadopiekuńczości), co odsunie na bok dojrzałe rozwiązanie młodzieńczych kryzysów religijnych. Mogą występować też u nich podświadome mechanizmy ucieczkowe od krytycznej refleksji, pomimo świadomego cenięcia wartości teoretycznych i wczesnej afirmacji podstawowych treści religijnych takich jak, istnienie Boga, życie po śmierci, różnice międzywyznaniowe, itd. Skutkiem czego może być pojawienie się określonego typu religijności tj. religijności bezrefleksyjnej, która stosunkowo dość często występuje w Polsce.

Biorąc pod uwagę całość uzyskanych rezultatów badawczych oraz wyciągnięte wnioski praktyczne, należy stwierdzić, że wiele z nich ma charakter zaledwie wstępny (wymagają one wielu spójnych potwierdzeń badawczych). Wydaje się, że szczególnie potrzebne byłoby ukazanie, jakie - obok preferowanych wartości i lęku - inne aspekty osobowości występują u młodzieży przygotowującej się do bierzmowania (trafna diagnoza może ukazać błędy dydaktyczne i wychowawcze występujące na różnych etapach przygotowania do bierzmowania). Należałoby też uwzględnić jako czynnik obserwowany wiek młodzieży, aby znaleźć odpowiedź na pytania: jak przebiegają fazy rozwojowe w dziedzinie religijnej? i czy okres, na który przypada przygotowanie do bierzmowania, jest najbardziej optymalny? Ważnym aspektem przyszłych badań powinny być różne aspekty postawy religijnej, które pokażą, jakie wymiary religijne są deprecjonowane przez młodzież współczesną (treści wiary, praktyki, formalizm, konformizm, udawanie, faryzeizm, dewocja, itd.). Bardzo ważne byłyby badania dotyczące bezpośrednio dojrzałości osobowościowej i religijnej oraz ich zmian, jakie występują w trakcie przygotowań do bierzmowania (czy posiadają poprawny i trafny charakter?)

ksr

PIOTR TUMIDAIŃSKI

Który to dom?

Poszukując „literackich” adresów w dzielnicy Salwator, natrafiłam na piękny opis widoku roztaczającego się z okien jednego z domów przy ulicy Księcia Józefa. Mieszkał tam prof. Tadeusz Sinko (1877-1966) — wybitny filolog klasyczny, profesor uniwersytetów Lwowskiego i Jagiellońskiego, członek PAU i PAN, skądinąd również pierwowzór profesora Pimko z *Ferdydurke* Witolda Gombrowicza.

Autorką opisu jest Zofia Starowieyska-Morstinowa (1891-1966). W przedmowie do drugiego wydania *Kabały historii* (1962), wspominając okoliczności, w jakich ta książka powstawała, pisała o domu profesora:

„Mieszkaliśmy wtedy przy ulicy księcia Józefa Poniatowskiego, w domu profesora Tadeusza Sinki. Było to mieszkanie niezwykle piękne. Piękne jako widok, jako położenie. Bo jeżeli chodzi o wygody tzw. gospodarcze, miało braki bardzo dotkliwe. Ale gdy na początku roku 1939 mieszkanie to wynajmowałam, zważałam tylko na jedno: na widok, jaki będzie się roztaczał z jego okien. Sprawa, czy będę miała mur «przed nosem», czy — przeciwnie — będę z okien patrzyć w daleki horyzont, w zieleń i niebo [...] była dla mnie decydująca. Wybrałam więc bez wahania i bez dalszych oględzin to właśnie mieszkanie z widokiem na Wisłę i na Krzemionki.

Pod tym względem zostały w pełni zaspokojone, a nawet przewyższone najśmielsze moje marzenia. Z okien, patrząc w prawo i w lewo, widziało się skrzyżt rzeki, z jednej strony ginące w dalekości pól, z drugiej kryjące się za potężny maszyw klasztoru i kościoła Norbertanek. W lecie przez otwarte okna słycać było plusk wody, clapotis nazywaliby ten szmer Francuzi, słowem nieprzetłumaczalnym. Wisła bowiem ma w tym miejscu kamienne dno i dlatego wydaje ten specjalny, chłodny i srebrzysty szmer. Za Wisłą wznosiło się nie wysokie, ale ostre urwisko Krzemionek. «Taki jest Akropol. Tylko Partenon na nim ustawić i nie będzie różnicy» — powtarzał nieraz profesor Sinko, lubujący się w paradoksalnych skrótach.

Jak bardzo wszystko zależy od kąta patrzenia, przekonałam się, gdy pewnego razu przyszedł do nas mój cioteczny brat Alfred Łubieński. Był to człowiek niezwyklego uroku, a przy tym żołnierz — jak to się mówi — «z krwi i kości». [...]

Otóż ten to właśnie Alfred, w czasie pierwszego u nas pobytu, stanął jak wryty, gdy ujrzał przez okno Krzemionki, które budziły u naszego gospodarza takie klasycystyczne reminiscencje. «Psiakrew — mówił z zachwytem — tu byłoby idealne miejsce na baterię. Patrz — miejsce wprost wymarzone» i dokładnie mi objaśnił, jak świetna mogłaby to być «pozycja». Mało zrozumiałam z tych strategicznych planów, ale raz jeszcze zadumałam się nad tym, jak w możliwości bogata jest rzeczywistość i jak różna, zależnie od punktu widzenia”.

Zofia Starowieyska-Morstinowa z wdzięcznością opowiada, jak profesor Sinko, który pracował wówczas nad *Historią literatury greckiej*, wspierał ją w pracy swoim księgozbiorem i wskazówkami warsztatowymi.

Czy ktoś z Czytelników „Tygodnika Salwatorskiego” mógłby pomóc mi określić, w którym domu przy ulicy Księcia Józefa mieszkał prof. Tadeusz Sinko, a zatem z którego miejsca Zofia Starowieyska-Morstinowa podziwiała widok na Krzemionki? Będę wdzięczna za wszelkie wskazówki!

Ewa Zamorska-Przyłuska, ultramarina@o2.pl

Informacje na ten temat można również przekazać na adres mailowy Tygodnika Salwatorskiego, telefonicznie lub osobiście w redakcji

Ogłoszenia parafialne i krótkie informacje

*** W Wielkim Tygodniu spowiedź codziennie od godz. 6.30 do 8.30.

*** Konferencja przed chrztem w poniedziałek 2 IV o godz. 20.00, w sali pod plebanią.

*** Nieustanna Nowenna do bł. Bronisławy we wtorek o godz. 19.00.

*** W WIELKI CZWARTEK odprawiona zostanie Eucharystia Wieczery Pańskiej, po której nastąpi przeniesienie Najświętszego Sakramentu do Ciemnicy na pamiątkę pojmania Pana Jezusa i tam odbędzie się Adoracja.

*** W WIELKI PIĄTEK adoracja Chrystusa Eucharystycznego trwać będzie przez cały dzień. Liturgia Męki Pańskiej także o godz. 18.00, po której przeniesiemy Najświętszy Sakrament do Bożego Grobu. W Wielki Piątek obowiązuje post ścisły.

*** W WIELKĄ SOBOTĘ w ciągu dnia będzie dalszy ciąg Adoracji Najświętszego Sakramentu przy Bożym Grobie. Święcenie pokarmów na dziedzińcu przy kościele od godziny 10.00 do 17.00. Po błogosławieństwie pokarmów zachęcamy aby wejść do kościoła na chwilę modlitwy i ucałować Krzyż złożony przy Grobie Pańskim. Ofiary tam składane przeznaczone są na opiekę nad Ziemią Świętą. O godzinie 18.00 w Wielką Sobotę rozpocznie się Liturgia Wigilii Paschalnej: poświęcenie ognia, paschału i Msza Wigilii Paschalnej. Po Mszy świętej wyruszymy z procesją Rezurekcyjną wokół kościoła. Na procesję prosimy przynieść świece. Prosimy również asystę do feretronów, chorągwi, baldachimu i dzieci do sypania kwiatów.

*** NIEDZIELA ZMARTWYCHWSTANIA PAŃSKIEGO jest największym świętem w roku kościelnym. Obchody uroczystości Wiel-

kanocy trwać będą do Niedzieli Zesłania Ducha Świętego. Msza św. chrzcielna w Wielką Niedzielę o godz. 15.00.

*** W Poniedziałek Wielkanocny Msze św. jak w niedzielę. Msza św. odpustowa "Emaus" rozpocznie się tradycyjnie o godz. 12.00.

*** Spowiedź w Wielką Środę od godz. 6.30 do godz. 8.30 i od godz. 18.00 do 19.00.

Spowiedź w Wielki Czwartek od godz. 6.30 do godz. 8.30 i od godz. 16.30 do 17.45.

Spowiedź w Wielką Sobotę od godz. 6.30 do 8.30.

Kalendarzyk liturgiczny:

*** 1 IV (niedziela) - Niedziela Palmowa Męki Pańskiej
Czytania mszalne: Iz 50,4-7; Flp 2,6-11; Łk 22,14 -23,56

*** 2 IV (poniedziałek) - Wielki Poniedziałek

- św. Franciszka z Pauli, pustelnika

- druga rocznica śmierci Jana Pawła II

*** 3 IV (wtorek) - Wielki Wtorek

*** 4 IV (środa) - Wielka Środa

- św. Izydora, biskupa i doktora Kościoła

*** 5 IV (czwartek) - Wielki Czwartek

- św. Wincentego Ferreriusza, kapłana

- rocznica święceń biskupich JE bpa Albina Małysiaka i JE bpa Stanisława Smoleńskiego

- dozwolona jest jedynie Msza Krzyżma Św. (w czasie której poświęca się oleje) i Msza Wieczery Pańskiej

- można uzyskać odpust zupełny za pobożne odmówienie przed wystawionym uroczyscie Najsw. Sakramentem strof: "Przed tak wielkim Sakramentem"

*** 6 IV (piątek) - Wielki Piątek

- obowiązuje post ścisły, nikt nie ma dyspensy

- podczas liturgii Wielkiego Piątku można uzyskać odpust zupełny za pobożne uczestnictwo w adoracji Krzyża

*** 7 IV (sobota) - Wielka Sobota

- święcenie pokarmów wielkanocnych

- św. Jana Chrzciciela de la Salle, kapłana

W Krakowie

Było:

~ Już po raz jedenasty AGH podpisała umowę z policją w sprawie przeciwdziałania narkomanii. W razie nagłej potrzeby policja ma prawo wejść na teren uczelni bez uzyskiwania zgody rektora. AGH była pierwszą uczelnią w kraju, podpisującą takie porozumienie (odnawiane co roku od 1997). Obecnie wiele innych uczelni wzięło z AGH dobry przykład

~ Zdecydowano, że jednak nie będzie rekonstrukcji szyi Barbakanu. Być może, jak wcześniej planowano, coś będzie się działo na pl. Szczepańskim - albo spóźnione miasteczko średniowieczne jesienią, albo część imprez na wybudowanej scenie

~ W Krakowie miał miejsce finał wojewódzkiego konkursu plastycznego dla uczniów i konkurs z rachunkowości dla młodzieży

Jest:

~ Na pół roku zamknięta została trasa tramwajowa od ulic Basztowa/Długa do os. Krowodrza Górka. Torowisko i pętla muszą być dostosowane do obsługi szybkiego tramwaju, który nadjeżdżał będzie od ul. Pawiej (torowisko w trakcie budowy). Przebudowana też będzie pętla przy ul. Kamiennej. Na ten czas zawieszona zostaje linia 3, 5, 7, 18, 19 i 34. Do Cichego Kąca pojadą tramwaje 79 i 74

~ Najpopularniejsza przeglądarka internetowa Google ma swoje biuro także w Krakowie, na razie zatrudnia kilka osób

~ Rozpoczęły pracę sądy 24-godzinne, gdzie za niektóre przestępstwa będzie orzekana kara w trybie przyspieszonym. W Krakowie

są 4 sądy rejonowe. Orzekać będą (gdy pracuje w nich 35 sędziów) w godz. 8-20 (mniejsze sądy orzekają do godz. 16.00)

Będzie:

~ Już niedługo rozpoczną się bezpłatne badania dla krakowian. Umowy z przychodniami są podpisane na 3 lata

~ Do 3 czerwca można w Domu Matejki oglądać wystawę "Matejko w Monachium" oraz "Od realium do obrazu" (obrazy po powrocie z Monachium). To jakby wstęp do wystawy monachijskiego malarstwa XIX wieku w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego

~ Z okazji 750-lecia lokacji Krakowa miasto będzie bogato udekorowane. M.in. pojawi się 260 sztandarów, na wszystkich latarniach Rynku będą poślacane korony oraz na sznurach pieczęcie z logo miasta, portrety królów, orły z różnych epok i wiele innych
~ W dniach 18-22 kwietnia odbędzie się 23. Przegląd Kabaretów PaKA

Być może:

~ Przed 15 kwietnia, na pl. Idziego w miejscu gdzie dziś stoi klon, zostanie nieoficjalnie zasadzony dąb 750-lecia. Oficjalny termin, podany na tabliczce, to 5 czerwca, rocznica lokacji, jednak w czerwcu nie przesadza się drzew

~ Nowy Urząd Stanu Cywilnego będzie przy ul. Dobrego Pasteusza, stanie w miejscu, gdzie teraz (w barakach) jest Archiwum Urzędu Miasta

~ Do końca maja na wszystkich nocnych liniach będą w autobusach zainstalowane kamery rejestrujące wszystko, co się w pojeździe dzieje. Obecnie kamery są już na jednej nocnej linii i w prawie 30 pojazdach jeżdżących w dzień

Grupy różańcowe zapraszają na pielgrzymkę autokarową w sobotę 28 kwietnia

W programie:

1. Gietrzwałd – Sanktuarium Matki Bożej Gietrzwałdzkiej
2. Głotowo – Sanktuarium Maryjne
3. Stoczek Warmiński – Sanktuarium Matki Bożej Królowej Pokoju
4. Święta Lipka – Sanktuarium Maryjne
5. Zielonka Pasłęcka – Sanktuarium Tarnorudzkiego Jezusa Miłosiernego

Wyjazd autokarem o godzinie 6.00 z Placu Wolnica, zbiórka pielgrzymów o godzinie 5.30.

Powrót w poniedziałek 30 kwietnia około godz. 21.00.

Cena 170 PLN, zawiera opłatę za przejazd autokarem, 2 noclegi i ubezpieczenie.

Zgłoszenia przyjmuje Pani Teresa tel. 012 4211660, dzwonić po 20.00 (lub 503097802).

Wspomnienie 7 kwietnia

Św. Jan Chrzyciel de la Salle (1651-1719)

Urodził się w Reims jako najstarszy z jedenaścioro rodzeństwa. Wychował się w bardzo religijnej rodzinie. Jako młodzieniec podjął studia teologiczne, które następnie kontynuował w seminarium duchownym w Paryżu. Po śmierci rodziców na jakiś czas musiał przerwać naukę, by zaopiekować się młodszym rodzeństwem. W 1678 r. przyjął święcenia kapłańskie, a zaraz potem otrzymał probostwo. Widząc setki sierot pozbawionych jakiegokolwiek pomocy, gromadził je na swojej plebanii, której część przeznaczył na internat. Na ich użytek oddał też swój rodzinny pałac. Znalazł ochotników, którzy zgodzili się zająć wychowaniem i kształceniem biednych dzieci.

Po pewnym czasie spośród pomocników wyłoniło się zgromadzenie zakonne pod nazwą Braci Szkolnych. Św. Jan stworzył wiele szkół, w których nauka była bezpłatna, a szczególny nacisk kładziono na wychowanie religijne. Stały się one wzorcem dla innych placówek oświaty. Dzisiaj Bracia Szkolni mają swoje szkoły w ponad 90 krajach.

Św. Jan Chrzyciel de la Salle zmarł po krótkiej chorobie 7 kwietnia 1719 r. Został kanonizowany przez papieża Leona XIII w 1900 r. Jest patronem nauczycieli katolickich.

MM

Z serwisów informacyjnych

☞ W Warszawie odbył się 28 marca "Marsz dla Życia", w którym uczestniczyło kilka tysięcy osób z całego kraju. Jego celem było wsparcie posłów zabiegających o jednoznaczne zagwarantowanie w Konstytucji ochrony życia każdego człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci.

☞ "Zatrzymaj się, to przemijanie ma sens" - to motto kampanii społecznej przygotowanej przez Centrum Myśli Jana Pawła II na przypadającą 2 kwietnia drugą rocznicę śmierci Ojca Świętego.

☞ Adam Małysz po raz czwarty w karierze zdobył Kryształową Kulę za zwycięstwo w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata w skokach narciarskich.

☞ 202 tony żywności dla potrzebujących udało się zebrać w miniony weekend w ramach ogólnopolskiej akcji Wielkanocna Zbiórka Żywności.

☞ Norman Davies, pochodzący z Walii historyk związany z Polską, popularyzujący wiedzę o naszym kraju i jego dziejach, odebrał w Warszawie doktorat honoris causa Uniwersytetu Warszawskiego.

☞ W dzwonie Gratia Dei z Bazyliki Mariackiej w Gdańsku bije nowe, holenderskie serce. Przez trzy dni fachowcy wciągali na kościelną wieżę i podwieszali 200-kilogramową część. Ośmiotonowy dzwon milczał od blisko roku, kiedy to stare serce urwało się i spadło na siatki zabezpieczające.

☞ W kwietniu przedstawione zostaną założenia nowej ustawy abonentowej. Poważnie rozważany jest pomysł, by abonament rtv płacili wszyscy, którzy mają dostęp do prądu. Taki rozwiązanie funkcjonuje m. in. w Czechach.

☞ Zgodnie z projektem nowego rozporządzenia Ministerstwo Edukacji, ocena z religii będzie wliczana do średniej na świadectwie.

☞ Od 21-22 kwietnia Benedykt XVI odbędzie swą kolejną podróż apostolską na terenie Włoch. Papież odprowadzi Mszę św. w Vigevano w pobliżu Mediolanu, po czym uda się do Pawii, gdzie Ojciec Święty odwiedzi miejscowy szpital, sprawować będzie Eucharystię i przewodniczyć modlitwie "Anioł Pański". Po południu Benedykt XVI odwiedzi Uniwersytet Pawii. Odda też cześć relikwiom św. Augustyna, przechowywanym w tamtejsze bazylice św. Piotra.

☞ Kościół katolicki w krajach skandynawskich systematycznie się rozrasta. Dzieje się tak nie tylko na skutek napływu katolików z zagranicy, lecz także dzięki rosnącej liczbie konwertytów.

☞ Już niedługo badanie śliny może stać się równie cennym narzędziem w diagnostyce wielu poważnych chorób, co badanie krwi - uważają naukowcy.

☞ Po 11 latach nieobecności grupa francuskich trapistów zamierza powrócić do Algierii. Mnisi chcą ponownie założyć tam swoją placówkę.

☞ O podstawie chrześcijańskiej radości Benedykt XVI mówił do nieletnich pensjonariuszy zakładu karnego Casal del Marmo w Rzymie. Była to jego pierwsza wizyta w więzieniu.

☞ Ukraina jest gotowa przyłączyć się do rozmów o amerykańskiej tarczy antyrakietowej w Europie oraz wziąć udział w budowaniu tego systemu - oświadczył premier Ukrainy Wiktor Janukowycz, występując w ukraińskiej telewizji Inter.

Odpowiadając na pytanie, kiedy Ukraina zaprezentuje swoje oficjalne stanowisko w sprawie planowanego ułożenia elementów tarczy w Polsce (rakiety przechwytyjące) i Czechach (stacja radarowa), Janukowycz powiedział, że "nawet państwa należące do NATO nie mają wspólnych poglądów w tej sprawie".

MGM

Poczet papieży XXXI

Gelazy II (10 III 1118 — 29 I 1119)

Jan z Gaety. Nim został papieżem, był mnichem benedyktyńskim na Monte Cassino, potem zaś wysoko postawionym kardynałem i szefem kancelarii papieskiej.

Jego pontyfikat ubiegł pod znakiem ciągłych ucieczek i powrotów do Wiecznego Miasta.

Gdy wstąpił na Tron Piotrowy był już człowiekiem leciwym i nie bardzo potrafił bronić się przed przeciwnościami losu, jakie zewsząd czyhały na jego urząd. Już sam wybór odbył się potajemnie, by nie drażnić cesarza Henryka V, który — jak pamiętamy — szczególnie dbał o to, by nic w Europie nie działo się bez jego wiedzy i zgody.

Tuż po wyborze został — z niewyjaśnionych do dziś przyczyn — uwięziony przez wrogie urzędowi papieskiemu koterie rzymskich arystokratów. Lud Wiecznego Miasta czuł jednak i rychło uwolnił swego pasterza.

Gdy cesarz dowiedział się o wyborze nowego papieża, postanowił działać. W 1118 r. przybył do Rzymu, kazał zrzucić z tronu Gelazego i osadzić antypapieża Grzegorza VIII. Papież zbiegł jednak do Gaety, gdzie 10 marca tegoż roku otrzymał był dopiero święcenia kapłańskie i sakrę biskupią, co w owych czasach nie stanowiło żadnego *novum* ani też odstęstwa.

Gelazy II powrócił do Rzymu dopiero po wyjeździe cesarza, na którego rzucił ekskomunikę. Podobnie też potraktował swego adwersarza, Grzegorza VIII.

Nie miał jednak i tym razem szczęścia. Oto bowiem podczas sprawowania liturgii został był napadnięty przez jednego z rzymskich arystokratów i ledwie uszedł z życiem. Schronił się najpierw w Pizie, potem zaś we Francji, w opactwie Cluny, gdzie 29 stycznia 1119 r. dokonał żywota i został pochowany.

Grzegorz VIII (8 III 1118 — IV 1121)

Dwudziesty trzeci antypapież. Maurycy. Arcybiskup Bragi (Hiszpania).

Na Stolicy Piotrowej zasiadł z nadania cesarza Henryka V jako główny oponent Gelazego II. Nie rządził jednak długo, bo już w rok później wyparł się go sam Henryk, zaś papież Kalikst II zrzucił go z tronu. Grzegorz, nie czekając na dalszy rozwój wypadków, zbiegł do Sutrii.

Nie koniec jednak na tym. Oto bowiem postanowiono pognać go jeszcze bardziej. W tym celu, upokorzonego przywieziono do Rzymu przywiązanego na osle tyłem do przodu i wtrącono do lochu.

Co się z Grzegorzem VIII działo potem, właściwie do dziś nie wiadomo. Ostatni raz przewinał się przez karty historii ok. roku 1137, choć nie wiadomo, czy był wówczas jeszcze żywych.

Kalikst II (2 II 1119 — 13 XII 1124)

Gwidon z Burgundii. Arcybiskup Vienne.

Papieżem został wybrany przez gremium kardynalskie skupione

wokół wygnanego Gelazego II.

Kalikst II śmiało występował przeciwko cesarzowi Henrykowi V i jego totumfackiemu, antypapieżowi Grzegorzowi VIII, którego wygnał wreszcie z Rzymu w kwietniu 1121.

Za pontyfikatu Kaliksta doszło wreszcie, po przeszło z górą pół wieku — często bardzo krwawych — sporów o inwestyturę, do podpisania konkordatu w Wormacji 23 września 1122 r. Konkordat ów składał się z dwóch dokumentów; papieskiego i cesarskiego i dokładnie regulował zakres praw i obowiązków tak cesarza, jak i papieża. Według zapisów cesarz rezygnował z inwestytury biskupów poprzez nałożenie pierścienia i wręczenie pastorału (rytuał ten — wspólny z wyświęceniem — należał teraz wyłącznie do papieża. Cesarz zachował natomiast przywilej inwestytury majątków (regalia i dobra państwowe) na rzecz biskupów, którzy tym samym stawali się jego lennikami. Do papieża należał swobodny kanoniczny wybór biskupów, w który nikt, nawet cesarz, nie mógł od tej pory ingerować. Cesarz miał natomiast prawo i poniekąd także obowiązek uczestniczyć przy wyborze tych dostojników, którzy prócz godności kościelnych mieli pełnić świeckie funkcje urzędnicze. Wielkim krokiem pojednawczym stało się zobowiązanie Henryka V, który zapowiedział zwrot wszystkich bezprawnie zagarniętych włości kościelnych i zakonnych.

Sceptycy twierdzili, że skoro papież wystosował swój dokument osobiście do Henryka V, spór o inwestyturę rozgorzeje na nowo po śmierci cesarza. Ich obawy rozwiął jednak tekst cesarski, wedle którego wszystkie prawa zawarowane były w obliczu Boga Wszzechmogącego i miały formę przysięgi Jedynemu Stwórcy, Jego świętym apostołom: Piotrowi, Pawłowi oraz świętemu rzymskiemu Kościołowi.

11 listopada 1122 roku książęta niemieccy zebrani na uroczystym zjeździe w Bambergu oficjalnie uznali projekt konkordatu, szczęśliwi, że ów nedorzeczny spór dobiegł wreszcie końca.

Dwa lata później, w marcu 1124 r. zwołał papież Kalikst na Lateranie synod, na którym — także oficjalnie i bardzo uroczysto — zatwierdził konkordat. Historycy Kościoła uznali, iż postanowienia synodalne były kamieniem milowym w dziejach świata i skłonni są określać ów synod IX Soborem Powszechnym.

Za pontyfikatu tego papieża wzrasta w siłę polska prowincja kościelna. Z inicjatywy księcia Bolesława III Krzywoustego przybył do Polski legat papieski, kard. Idzi hr. Tusculum, dzięki któremu udało się reaktywować diecezję kujawską w Kruszwicy (przeniesioną potem do Włocławka). Idzi erygował także diecezję łużycką z siedzibą w Lubuszu i pomógł w organizacji misji na ziemi Pomorzan, którą kierował biskup Otto z Bambergu. Dzięki wytrwałej pracy misyjnej udało się nawrócić kolejnych pogan, zaś przykład gorliwego chrześcijanina dał sam książę pomorski Warcisław, który przyjął nową wiarę wspólnie z całym swym dworem.

Kalikst II — zostawiwszy uporządkowane sprawy pomiędzy papieżem a cesarstwem — oddał ducha Panu 13 grudnia 1124 r. w Rzymie.

Piotr Śliwiński

TYGODNIK SALWATORSKI - Redakcja: Bogumiła Szewczyk (p. o. red. nacz), ks. Stanisław Radoń (asyst. kościelny),

Piotr Boroń, Łukasz Strutyński, Piotr Tumidajski, Jarosław Dzidek, Grzegorz Michalco, Daniel Rojewski, Piotr Śliwiński, Maria Gracja Małecka

Kontakt z TS: tel. 012-4272562 wieczorem, e-mail: bog-szew@wp.pl

Strona internetowa: <http://tygodniksalwatorski.icm.com.pl> (przygotowuje Roman Topór-Mądry). **Druk:** Pracownia AA - Plac na Groblach 5

Tygodnik Salwatorski powstaje z pracy bez honorariów. Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów i korekty językowej tekstów.

Tygodnik można zaprenumerować w zakrystii kościoła SS. Norbertanek. Można go nabywać we wszystkich kościołach na terenie Parafii, w kościele Bożego Miłosierdzia, w sklepiku "U Dżdżicha" przy ul. Św. Bronisławy, w Salonie Fauny i Flory „Paradise” przy ul. Włoczków 6.